

Examen AA

Audit & Assurance 2

DATUM: 22 juni 2018
TIJD: 13.30 uur - 15.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 6 opgaven en kent in totaal 10 pagina's inclusief voorblad.
- Controleer of dit examen compleet is!
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik uitsluitend een zwart- of blauwschrijvende pen(uitwerkingen in een andere kleur of met potlood worden niet beoordeeld)! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend. (indien u verwijst naar regelgeving, vermeld het betreffende artikel en lid)
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.

Hulpmiddelen:

- Toegestane hulpmiddelen:
  - HRA 2018 of 2017 (oudere versies op eigen risico)

Veel succes
toegewenst!

Opgave 1:	Maximum te behalen punten: 18
Opgave 2:	Maximaal te behalen punten: 30
Opgave 3:	Maximaal te behalen punten: 14
Opgave 4:	Maximaal te behalen punten: 14
Opgave 5:	Maximaal te behalen punten: 10
Opgave 6:	Maximaal te behalen punten: 14
Totaal	Maximaal te behalen punten: 100

Building Big Constructions B.V.

Bouwbedrijf "Building Big Constructions Holding B.V." (hierna: "BBCoH") is een in 1950 opgericht bouwbedrijf. BBCo is destijds opgestart door Rik Janssen en richtte zich voornamelijk op de woningbouw. Mede door een aantal slimme aankopen van gronden verspreid over Nederland (NL) en Curacao (CUR) is BBCoH het totaalpakket van grond met woningen gaan aanbieden.

Het bedrijf groeide snel door de enorme vraag naar woningen. Ondertussen is de bedrijfsvoering al twee maal overgenomen door een volgende generatie en uitgegroeid naar 200 medewerkers. Bert Janssen is op dit moment de DGA van BBCoH. Door een toenemende druk op de woningmarkt heeft BBCoH haar strategie van woningbouw verlegd naar de utiliteitsbouw.

Het organogram van BBCoH. is opgenomen in bijlage 1.

De centrale aansturing vindt plaats vanuit Enschede. BBCoH kent de volgende afdelingen:

- Automatisering
- Finance & Control
- Personeel

Automatisering

BBCoH werkt met een geavanceerd ERP pakket. Alle medewerkers hebben de beschikking over een telefoon en tablet. Hier kunnen zij onder andere uren in schrijven, werkbonden verwerken, plannings raadplegen, meerwerk-opdrachten initiëren en afgifte van en naar magazijn vastleggen.

Finance & Controlling (Hierna: F&C)

De afdeling F&C verzorgt de totale financiële administratie van alle BBCoH bedrijven met uitzondering van de werkmaatschappijen in Curaçao (daar wordt de financiële administratie zelfstandig gevoerd).

F&C genereert periodieke rapportages, waaronder:

- Wekelijkse specificatie met betrekking tot de stand van zaken per bouwproject en totaal;
- Maandelijks interne winst- en verliesrekening.

De controller van de holding voorziet de rapportages van uitgebreide analyses.

Personeel

De afdeling personeelszaken is onderverdeeld in HRM en salarisadministratie.

BBCo

Onder BBCo zijn de werkmaatschappijen ondergebracht. Elke werkmaatschappij staat onder leiding van een eigen directeur. De "Utility"-werkmaatschappijen alsmede de woningbouw hebben de volgende afdelingen:

- Planning en Calculatie (Bedrijfsbureau);
- Inkoop;
- Magazijn; en
- Uitvoering.

Projecten

De projecten bestaan voornamelijk uit projecten tegen vaste aanneemsommen en zijn allen in opdracht van derden. De opdrachten zijn utiliteitsbouwopdrachten, bijvoorbeeld gericht op de bouw van grote fabriekshallen en sport- en evenementenhallen.

Potentiële opdrachtgevers benaderen BBCo voor het opstellen van een bouwplan, het afgeven van een prijsindicatie en eventuele meerwerkopties. BBCo maakt dan ook de nodige kosten, voordat zij weten of zij de opdracht krijgen. Deze kosten activeert BBCo op het onderhanden project. De afdeling planning & calculatie maakt op basis van de specifieke wensen van de klant een planning, calculatie en de (technische) tekeningen.

Indien een potentiële koper daadwerkelijk besluit om met BBCo zaken te doen wordt de vaste aanneemsom bepaald en het contract getekend. De omvang van een utiliteitsbouwproject betreft miljoenen euro's.

In het contract zijn onder andere de volgende zaken opgenomen: De aanneemsom, de naar rato van de voortgang verschuldigde termijnbetalingen en garantiebepalingen. BBCo verstrekt garantie tot maximaal 5 jaar na oplevering.

De eerste betaling is een voorschotbetaling voor aanvang van de werkzaamheden, gevolgd door de in het contract vastgelegde overige termijnen. Opdrachtgevers weigeren de laatste jaren steeds vaker (een deel van) de in rekening gebrachte termijnen te betalen doordat zij niet tevreden zijn over de uitvoering of door eigen liquiditeitsproblemen.

De tijdsduur van een opdracht fluctueert aanzienlijk en is voornamelijk afhankelijk van de complexiteit, grootte en plaats waar wordt gebouwd. Gedurende het boekjaar heeft BBCo meerdere opdrachten tegelijkertijd lopen. Elke opdracht kent een eigen projectleider die verantwoordelijk is voor de uitvoering, dat wil zeggen voortgang en kwaliteit, alsmede de kosten van het project.

De planning (bedrijfsbureau) plant de bouwmedewerkers in op de diverse projecten. De medewerkers van BBCO zijn verplicht om dagelijks uren te schrijven door middel van de geïnstalleerde app "Enroll".

Het komt regelmatig voor dat opdrachtgevers aanpassingen willen op de overeenkomst (bouwbestek). Na overleg wordt op basis van een voorcalculatie een meerwerkcontract afgesloten.

Maandelijks vindt tussen de projectleiders en directie een projectoverleg plaats. Tijdens dit overleg worden de resultaten van de projecten, alsmede mogelijke bijsturingen besproken. De projectleider stelt naar aanleiding van dit overleg een besluitenlijst op.

Inkopen & Magazijn

Inkopen worden verricht bij vaste leveranciers. De specifieke project inkopen worden hoofdzakelijk just-in-time op het project afgeleverd. In de contractvoorwaarden zijn minimum afnamehoeveelheden afgesproken. Bij het niet behalen van deze afnamehoeveelheden ontvangt BBCo een boete.

Het magazijn betreft dan ook een open magazijn met hoofdzakelijk "grijp-voorraden" (cement, schroeven, kleding, gereedschap etc.). De omvang van deze grijp-voorraden is niet materieel.

Vragen

Vraag 1

Vraag 1a (3 x 3 punten)

Noem drie inherente risico's die de accountant onderkent bij de accountantscontrole van de jaarrekening van BBCoH. De te noemen inherente risico's moeten voldoen aan de volgende eisen:

- De inherente risico's moeten worden verspreid over de verschillende posten/processen (per post/proces maximaal 1 inherent risico);
- Bij elk van de genoemde inherente risico's moet worden aangegeven welke afwijking kan ontstaan in de jaarrekening.
- Uit het antwoord moet blijken op welke post(en) of toelichting(en) in de jaarrekening het risico betrekking heeft.

Vraag 1b (3 x 2 punten)

Noem bij elk van de genoemde inherente risico's twee interne beheersingsmaatregelen, die het inherente risico mitigeren. Varieer in de geformuleerde interne beheersmaatregelen (dus niet bij elk geformuleerd risico dezelfde interne beheersmaatregelen benoemen).

Vraag 1c (3 punten)

Geef voor één risico uit vraag 1a gemotiveerd aan waarom het een significant risico is.

Vraag 2

Werk het controleprogramma uit voor de controle van onderhanden projecten voor de volgende onderdelen:

- Controledoelstellingen (Noem 3 doelstellingen);
- Organisatiebeoordeling;
Maak hierbij onderscheid tussen:
  - o General IT controls (noem 4 controls);
  - o Application IT controls (noem 4 controls); en
  - o Overige handmatige controls (noem 4 controls)
- Cijferbeoordeling (Noem er 4);
- Verbandscontroles (Noem er 3); en
- Detailcontroles (Noem er 4).

Gegeven:

Bungalowverhuur CUR is een in 2016 geopend bungalowpark op Curaçao. De DGA van BBCO Holding zag hier grote vraag ontstaan en zag hier kansen voor de verhuur van luxe bungalows in het duurdere segment. De bungalows zijn allen gebouwd op eigen gronden door eigen ingevlogen personeel met ingehuurde machines.

Vraag 3

Werk het controleprogramma voor de controle van Bungalowverhuur CUR uit.

Beschrijf daarbij de volgende onderdelen:

- Controledoelstellingen (Noem 2 doelstellingen);
- Cijferbeoordeling (Noem er 3)
- Detailcontroles (Noem er 4).

Gegeven:

Medio 2017 zijn per werkmaatschappij magazijnen geopend voor de opslag van relatief dure voorraden van grote omvang (zoals zonnepanelen, warmtepompen, natuursteen etc). Het opslaan van deze voorraden op locatie bleek niet langer veilig te zijn vanwege diefstal van diverse voorraden.

Eind 2017 heeft BBCoH te maken met diverse langdurige ziektegevallen binnen de afdeling F&C. Hierdoor is vergeten om de voorraden van de diverse magazijnen per 31 december 2017 te inventariseren.

Vraag 4

Wat zijn de consequenties voor de af te geven controleverklaring naar aanleiding van het feit dat op 31 december 2017 geen inventarisatie heeft plaatsgevonden ?

Werk onderstaande aspecten uit en verwijst naar relevante COS artikelen:

- Nader onderzoek, met beschrijving van de werkzaamheden; en/of
- Deze bevinding materieel zou kunnen zijn voor de controleverklaring bij de jaarrekening van BBCoH; en
- Wat de gevolgen zouden kunnen zijn voor de controleverklaring inclusief de verplichte bewoordingen.

Gegeven:

Bert Janssen (DGA) is zeer trots op het geopende bungalowpark in Curaçao en laat dit nadrukkelijk blijken tijdens verjaardagsfeesten van directe familieleden. Het duurde dan ook niet lang voor de eerste familieleden vertrokken voor vakantie naar het bungalowpark op Curaçao. Tevens hebben diverse naaste familieleden aan Bert laten weten dat zij geïnteresseerd zijn in de aanschaf van één of meerdere bungalows.

Vraag 5

Welke werkzaamheden voert de accountant uit tijdens zijn controle ten aanzien van verbonden partijen?

Verwijs bij de uitwerking naar relevante COS artikelen.

Gegeven:

De entiteiten Utility Arnhem, Utility Breda, Utility Enschede, Woningbouw en Grondposities van BBCoH waren de afgelopen jaren als “klein” aan te merken en daardoor niet controleplichtig. YesSolve! accountants stelde de afgelopen 5 jaar voor deze entiteiten het jaarrapport op.

Het opstellen van de jaarrapporten bestond hierbij uit het inlezen van de saldibalans en boeken van diverse journaalposten (bijvoorbeeld ten aanzien van de resultaatsverwachtingen binnen het OHP en diverse herrubriceringen).

Echter door een exponentiele groei van omzet de afgelopen twee jaar zijn de entiteiten Utility Arnhem, Breda en Enschede controleplichtig geworden.

BBCoH heeft aan de accountant van YesSolve! gevraagd of hij conform afgelopen jaren de jaarrekening wil opstellen en daarnaast wil voorzien van een controleverklaring*.

Het geconsolideerde jaarrapport van BBCoH werd de afgelopen jaren door Specialized Audit gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring.

* Zowel BBCoH als BBCo willen geen aansprakelijkheidsstelling afgeven, waardoor geen gebruik gemaakt kan worden van de consolidatievrijstelling.

Vraag 6

Mag YesSolve! Accountants ingaan op het verzoek om de jaarrapporten van Utility Arnhem, Breda en Enschede te controleren?

Betrek in uw antwoord het toetsingskader zoals wordt gehanteerd in de VGBA/ViO:
Houd daarbij de volgende stappen aan:

- Beoordelen situatie;
- Geldende fundamentele beginselen en/of onafhankelijkheid;
- Relevante bedreigingen;
- Evaluatie;
- Waarborgen;
- Conclusie; en
- Overige aangelegenheden

Einde van het tentamen

Bijlage 1: Organogram BBCo Holding BV

